

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrto leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrto leta . . . K 8-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošilja iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Ob novem letu.

„Šesta velesila je časopisje“. V tem znanem izreku je najbolje označen veliki pomen časopisja in njega upliv na vse javno življenje, na vse narodne, politične, gospodarske in kulturne zadeve. Časopisje je mogočno orožje v vsakem boju ter važen faktor v vsakdanjem življenju, zlasti pa v življenju tako malega in zaostalega naroda, kakor smo Slovenci.

Ne bomo govorili o zaslugah, ki si jih je na vseh poljih javnega življenja pridobil naš list, niti o tem, kako je uplival na narodno probujenje, na kulturni in gospodarski razvoj Slovencev. Tudi ne bomo delali reklame in z obljubami vabili na naročbo.

Program slovenske narodno-napredne stranke je znan. »Vse za narod in svobodo« je naše geslo. Držali smo se ga doslej in držali se ga bomo tudi v prihodnje ter po njem urejali vse svoje delovanje, podpirali vse, kar je v korist slovenskemu narodu in njega duševnemu in gmotnemu blagostanju ter nasprotovali vsemu, kar mu je v škodo.

Naš list je neodvisen na vse strani in ni mu treba imeti nobenih drugih ozi-

rov, kakor na javno korist. V tej neodvisnosti tiči dragoceno jamstvo, da bo lahko tudi še za naprej ostal zvest načelom, katere je zapisal na svojo zastavo in jih branil z vso energijo. Pomen te vsestranske neodvisnosti uvidevajo tudi rodoljubi izven Kranjske, ki niso pristaši naše stranke, ter se radi zatekajo k nam, kadar jim ni mogoče, se s svojimi željami in pritožbami oglašati v svojih lokalnih listih, ali kadar so stvari takega pomena, da se hoče nanje obrniti občno pozornost.

Ta neodvisnost nam omogočuje, da lahko odločno in neustrašeno nastopamo proti vladi in organom državne uprave ter proti našim narodnim nasprotnikom in ta neodvisnost nam tudi omogočuje, voditi boj proti najhujšemu vseh narodovih sovražnikov, proti klerikalizmu.

V nas Slovenceh je postal klerikalizem tako nevaren, da se morajo za boj proti njemu koncentrovati vse sile. Naš list vodi boj proti klerikalizmu, proti klerikalni korupciji, ki je zadobila obče nevarne dimenzije, proti klerikalnemu brezdomovinstvu, proti demoraliziranju in izsesavanju ljudstva z vso požrtvovalnostjo, in z zavest imamo, da smo revoltirali javnega duha in pripravili tla za toli potrebni splošni preobrat na Slovenskem, kateri preobrat je življenjskega pomena za naš narod.

Ta boj pa še dolgo ni končan, kakor tudi ne boj za narodno ravnopravnost v uradih, v šolah in v javnem življenju. Naš list ima torej še velike naloge in jih hoče z vso vno izpolnjevati, ako ga bo občinstvo podpiralo, tudi še z naprejem.

Najboljše sredstvo, razširjati ideje, katere zastopa napredna stranka ter pobijati sistematično sleparjenje ljudstva, ki izhaja od klerikalne strani, je pač to, da se razširja naš list, in da se naš list podpira. Kdor je naprednega in narodnega mišljenja, komur je pri srcu slovenska prihodnost, tisti naj si šteje v dolžnost, naročiti se na naš list in mu pridobiti odjemalcev. Mi ne iščemo dobička pri listu, ampak le želimo, da bi se list razširil ter pridobil kar največ upliva. Kdor list podpira, podpira s tem tista prizadevanja, katera zastopa narodno-napredna stranka.

Obračamo se torej do vseh somišljenikov, naj nam ostanejo zvesti tudi v prihodnje in naj podpirajo list, kolikor jim je mogoče, da se kar najbolj razširi mej ljudstvom, da se bo mogel razvijati in spopolnjevati. Čim boljše bo poglavitno orožje, tem uspešnejše se bo vodil boj za srečo in pravice slovenskega naroda.

V Ljubljani, 2. januarja.

Parlamentarno.

Zasedanje deželnih zborov se še ta teden prekine, ker se snide v sredo, 8. januarja že proračunski odsek drž. zbora, za 20. t. m. pa je določena zopet seja plena državnega zbora. O pravnih pogajanjih je zopet nekam potihnilo. Gotovo je, da se do sestanka parlamenta razmere ne izpremenijo.

Porusenje Finske.

»Finlandskaja Gazeta« poroča, da je ruska vlada protest Fincev proti novemu statutu o vojaški obveznosti zavrnila. Vse prošnje in vsi protesti Fincev v Petrogradu nimajo vspeha. Finlandija se mora porusiti. Zato pa je izšla sedaj tudi za Fince prežaljiva naredba, da naj se službe posebnega zaupanja in upliva oddajajo tudi na Finskem kolikor možno le Rusom. Ta carski ukaz pa se izvršuje sedaj s tem, da se Finci celo odstavljajo in pošiljajo v pokoj, samo da nastane prostor za Ruse. Tako sta glavni ravnatelj finskega carinskega urada in glavni ravnatelj ječ prenehala biti te dni Finca ter se nadomestila z Rusoma. Razen tega pa so dobili Finci še drugo novoletno darilo iz Petrograda. Ruska vlada jim je namreč prepovedala in ustavila celo vrsto časopisov, in sicer je ustavila troje listov za vselej, 7 drugih pa je ustavila za dobo 1—5 mesecev. Dva časnika pa sta dobila grajo. Nasilno porusenje Finske je pravicoljubnemu Slovanu prav tako ostudno kakor germanizovanje Poljakov!

Vojna v Južni Afriki.

Vojna z Buri je veljala Angleže veliko število vojakov, mnogo milijonov, mnogo nesreče, žalosti in sramote, a najhujše je, da je izgubila Anglija ves svoj

mednarodni ugled. »Sijajna osamljenost«, s katero se je nekdanji bahal lord Salisbury, je postala osamljenost brez sijaja. Moč se je izpremenila v nemoč, zato pa se umika Angliji vse kakor bogatinu, ki je banke rotiral. Sedaj je obrnila celo revna Italija nekdanji svoji prijatelji hrbet ter se pridružila Franciji in Španiji proti Angliji. Vsi listi pišejo o novi dvo- ali trozvezi, katere program leži v severni Afriki in ki se izvrši proti Angliji. Tako je Anglija danes država, katero se zdaj ignorira, in le miroljubju ruskega carja se je zahvaliti, da tudi Rusija ne izrablja onemoglosti Anglije v to svrhu, da bi se polastila Indije. V Londonu se je zategadelj začelo že širiti pravo spoznanje položaja. Vedno glasnejše se priporoča mir, in sicer ne več pod absolutno poniževalnimi pogoji za Bure. Angleži že odnehujejo; zadnji, na raznih krajih Oranija in Transvaala se ponavljajoči porazi in zmagovito nastopanje Deweta in Botha so jih uverili, da vojne noče biti in ne bo še konec. Različni uplivni politiki priporočajo mir, in gotovo je, da se vlada ne bo tem glasovom več dolgo ustavljala, ako noče ugled in moč države docela uničiti. Saj so se vršili te dni celo v sorodni Ameriki shodi proti Angliji ter se je n. pr. v Topeki v Kansasu sklenil poziv na angleško vlado, naj poveri predsedniku Rooseveltu in danskemu kralju sklepanje miru.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 31. decembra.

Seji je predsedoval župan Hribar, za overovatelja zapisnika sta bila imenovana obč. svetnika Velkavrh in Žužek.

Župan je prečital povabilo presbiterija evangeliške občine na slovesno službo božjo dne 6. januarja, s katero se proslavi petdesetletnica blagoslovljenja evangeliške cerkve v Ljubljani.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je poročal o proračunu mestne blaznice za l. 1902. Pokritje znaša 46.436 K, potreščina pa 28.833 K 60 h, prebitek znaša torej 17.602 K 44 h, za 1500 K več kakor lansko leto. Projektirane so različne po

LISTEK.

Onkraj morja.

Spisala Zofka Kveder.

Vrata so se zaprla in ona je ostala sama. Veseli, lahkomišljeni glasovi dam so doneli po sobi, a one so hitele doli po stopnicah.

Sela je k mizi in se zatopila v misli.

Lina, njena najboljša prijateljica! Lepa, ponosna Lina! — Skoro ni mogla verjeti. In vendar, če je vse dobro premislila, če si je poklicala njenega starega, zoprno debelega moža v spomin, je verjela. Tega človeka Lina ni mogla ljubiti in ne samo to, poleg tega moža, odurnega in vedno smrdečega po potu, Lina ni mogla živeti. Ona je pojmila to in vendar ji je bilo tako čudno, neprijetno. Kako so se dame pomenljivo smejale in kako zaničljivo je donel njihov glas. »Apropos, ali vam je znano? ...« »Misli smo ...« »Vi ste bili vendar njena najboljša prijateljica ...« »Se ni poslovila? ...« »Se ni poslovila? ...« »Ah, torej, he? ...« Nič ne veste? ... Pobežila je še včeraj z onim profesorjem, saj ga poznate, vedno je tičal tam ...« »V Ameriko, pravijo ...« »Njen mož je ves iz sebe ...« »Dà, in resnici na ljubo, oduren je ... surov ... Imenuje jo vlačugo ... ničvrednico ...« »Sicer res ni prav ali tako vendar ne gre ...« — In potem se je govorilo o vremenu in toaletah in poslih in dame so se smejale in šalile. — Ali njej je bilo hudo. Ljubila je Lino. Bili sta sošolke in dobri sta si bili že od najranjije otroške dobe. Omožili so jo že s sedemnajstimi leti — ona sama se je možila tri leta pozneje. In takrat je bila že davna obračunala z življenjem in srečo. Osem let je že od tega. Osem let ... Čas hitro beži. Njej prehitro v njenej sreči. — A Lini? ... Zazdelo se je, da čuje njen glas: »Ti ne veš, kako mi je! Kakor kaznjencu na galerah.«

Nikomur se ni pritoževala, samo njej. »Nečem, da bi me ljudje vlačili po zobeh! Ne potrebujem njihovega sočutja!« — je dejala ponosno. — Nekdaj ji je bila svetovala, naj toži moža na ločitev, a ona ji je odgovorila: »Zakaj? Moje življenje je skaženo. In potem me nekaj sili, da vidim in čutim dan na dan vso grozoto svojega življenja v najodurnejši prikazni. Naj, naj! jaz se ne umaknem!« — Moj Bog! in kako

surov je bil njen mož. Tolkel jo je celo, ta gnusni, pohotni starec ...

In sedaj je odšla. Tako nepričakovano ji je prišla ta vest, da se ni mogla še prav zbrati. Prvi hip se ji je zdelo, kakor da je stopila Lina iz svojega vzvišenega stališča, kakor nesrečana, a čednostna muščenica, doli v vsakdanjost. In še več, kakor da je padla. Vzrasla je v krogih, kjer se respektirajo le sankcionirana, od vseh oblasti potrjena čustva in vse kar je vzbujalo pozornost na-se, kar je delalo hrup in se razlikovalo od navadnega družabnega reda, ji je bilo zoprno, vznemirjalo jo je. Zato se je le počasi pomirjevala in neprijetna, Lini skoro naravnost sovražna čustva so le polagoma izginjala. Toda njena prirojena razsodnost za dobro in slabo privedla jo je kmalu do prave poti in skoro je začutila neko gotovo zadoščenje, da se je Lina odločila za ta korak. »Lina je stara osemindvajset let in skrajni čas je, da si osvoji košček sreče«, mislila je končno in privoščila prijateljici vso srečo. V njej je ostalo le še nekaj osupljenosti in začudenja nad tem nepričakovanim dogodkom.

Vse zle misli, vse predsodke in vse ošabno obsojanje spremenilo se je v ne-

kako sanjavo melanholijo. Premišljevala je osodo Lina in jo primerjala svoji. Lina ni imela nikdar nič dobrega. Bila je lepa, a njeni stariši, ki so bili zadolženi in ubožni, pričakovali so od nje, da jih s svojo lepoto reši ubožstva, da se bogato omoži in omogoči, da se tudi njene mlajše sestre in jeden brat, ki je bil pravo središče družine, dostojno odgoje. In zato so jo mirne duše dali staremu trgovcu, ki je obečal, da podpre in preskrbi tudi vso ostalo družino. Ni se čuditi, da ni bila Lina srečna. Sedemnajstletnega otroka so pahnili hkrati v okrutno življenje, in iz vesele deklice postala je čez noč resna žena, ki ni poznala smehu in radosti. Sedaj je spoznala tega profesorja, ki ni bil več mlad, a značajan, ponosen in nenačuden mož, ki se je za ženske sploh malo brigal, ker so mu bile prepovršne in prelahkomišljene. Spoznala sta se z Lino, njuni duši sta bili sorodni in zdaj sta odšla, da si tam daleč preko morja ustanovita novo življenje in novo srečo. — Koliko boja ju je stal ta korak, Bog ve! Osoda je tako nejednaka. Njej sami je odstranila vse zapreke, ki bi mogle kaliti njeno srečo. Imela je ljubljene in ljubečega moža, tri cvetoče otroke. Njej

prave in razširjave v klavničnih hlevih in se je naročilo stavbinskemu uradu izdelati dotične načrte ter jih predložiti občinskemu svetu do 1. oktobra 1902. Obč. svet. Predovič je priporočal razširjenje hlevov in želel, da naj se pred oktobrom izvrše poprave, dočim je poročevalec pripomnil, da se poprave 1. 1902 itak ne zvrše. Sprejeti so bili odsekovni predlogi.

Obč. svet. Senekovič je poročal o začasnih dovolitvah pobiranja dosedanjih priklad za 1. 1902. Proračun še ni predložen in pojasnjuje to župan o tem, da predloži obširno poročilo. Predlog, pobirati dose-danje priklade še naprej, je bil odobren.

Isti poročevalec je poročal o proračunu loterijskega posojila in amortizačnega zaklada za 1. 1902. Pokritje posojila znaša 174.547 K 24 h, potrebnost pa 134.775 K 94 h. Potrebnost amortizačnega zaklada znaša 832.975 K 22 h, po-kritje pa isto toliko. Proračuna sta bila odobrena.

Po poročilu obč. svet. Šubica se je služkinji na mestni nemški dekliški šoli zvišala mezda na mesečnih 40 K.

Štiri cesarja Franca Jožefa ustanove po 100 K so bile po nasvetu obč. svet. Dimnika podeljene učencema in učen-kama obrtne šole Rudolfa Poljancu, S. Kuštru, Mariji Rihter in Ani Trampuš.

O proračunu mestne elektrarne je poročal obč. svet. Senekovič. Potreb-ščina znaša 216.750 K 97 h, pokritje pa 222.000 K. Za davek je preložen svota 12.000 K. Troški za premog so narasli, ker se vsak dan porabi en vagon pre-moga. Električna železnica plačuje mini-mum 100 K na dan. Javna razsvetljava velja 38.000 K na leto. Poročevalec je predlagal, naj se proračun odobri in elektroštevna od 16 K zniža na 9 K za tiste stranke, ki nimajo več kakor 5 žar-nic po 15 sveč.

Obč. svet. Šubica je opozoril pri ti priliki na drogove najprimitivnejše oblike, ki jih postavlja brzojavna uprava. Občina je napravila za elektrovodne žice lične drogove. Župan naj se v tej zadevi obrne do brzojavnega ravnateljstva. Župan je obljubil, da tej želji ustreže.

Po poročilu obč. svet. Žužka se je dovolilo do 1500 K za napravo cev-nih zavarovalnih ventilov po kotlih v elektrarni.

Župan Hribar je potem opozoril, da 5. novembra storjenega sklepa, naj se iz ubožnega zaklada vzame 44.000 K za novo ubožnico, ni bilo mogoče izvršiti, ker so dotični vrednostni papirji vinkuli-rani, rečeni sklep pa ni bil storjen s kva-lificirano večino. Z ozirom na to je župan predlagal, naj se o dotičnem predlogu še jedenkrat glasuje. Obč. svet je temu pri-trdil in sprejel predlog s kvalificirano večino.

Ostale točke dnevnega reda so bile namenjene za tajno sejo.

Obč. svet. Plantan je predlagal, naj se o oddaji službe elektrarniškega asistenta razpravlja v javni seji, češ, da

je bilo dobro. Nikdar ni bila nesrečna. — In zasmilila se ji je Lina v dno duše. Koliko krasnih let mladosti je izgubila zaman in zdaj mora z ostanki bežati v tujino, da si vsaj to osvoji, da ji še to ne izgine v vsakdanjem blatu njenega ne-srečnega zakona. »O Bog, naj bo srečna, naj bo srečna!« šepetala je ginjena.

In zdaj so se odprla vrata in mož je vstopil z otroci, s katerimi je bil sku-paj na sprehodu. Stopila je k njemu in se ga oklenila.

— Čula si že? — vprašal jo je tiho. — Čula sem. Prav ima. Jaz ji želim ... jaz ji želim ...

Oblile so jo solze in med jokom je šepetala:

— Kako so ljudje nesrečni! In jaz sem tako srečna ... tako zelo srečna!

Skušal jo je pomiriti, ker so postali otroci nemirni, a ona je le še dalje pla-kala. Naposled se je vsklonil, dvignil malo triletno dekletce, ki je tudi že nabiralo usteca v jok, in jo potisnil materi v roke. In ko je ona začutila male drobne solzice svoje hčerke, ki jo je nazvala v spomin prijateljstva, katero jo je vezalo na ono, ki je sedaj pogumno odhajala v tuji svet, z njenim imenom Lina, ji je hkratu od-leglo in v srcu je bila prepričana, da najde njena prijateljica tam onkraj morja mir in srečo ...

so se v tej zadevi pojavila nasprotja in bi dalo tajno posvetovanje in sklepanje lahko povod krivim sodbam.

Župan Hribar je pripomnil, da so se doslej vse personalije razpravljale v tajnih sejah, a kontrola je zagotovljena s tem, da je vsakemu občanu dovoljen vpogled v zapisnike tajnih sej. Dasi ima župan pravico, sam odločevati, o katerih predmetih naj se sklepa v javni seji, o katerih pa v tajni seji, hoče vendar pred-log obč. svet. Plantana dati na glasovanje, pripominja pa, da, če se bo ta zadeva razpravljala v javni seji, se bode v pri-hodnje o vseh personalijah v javni seji razpravljalo.

Obč. svet. Prosenc je rekel, da se je glede načela, da je o personalijah raz-pravljati v tajnih sejah, že jedenkrat na-redila izjema. Knjigovodja je bil imeno-van v javni seji. Lahko se torej napravi izjema tudi to pot. Želi se javno razprav-ljanje, ker so se obč. svetniki prepirali. (Ugovori.) Telefoniralo se jim je, naj za-nesljivo pridejo, obč. svet. Dimnik pa je povedal, da je dal besedo in da mora glasovati v tem smislu.

Obč. svet. Dimnik: Ni res!

Obč. svet. Prosenc: Tu imam priče!

Župan Hribar pravi, da je tedaj, ko je postal župan, bil za to, da naj se o personalijah razpravlja v javnih sejah, obč. svet pa je zahteval tajnost. Zavrača očitanje, da je kdo prepiran. Vsak obč. svetnik ima pravico opozoriti tovariša na sejo in ga pridobiti za svoje mnenje. Ko se je šlo za posojilo meščanski godbi, ka-teremu je župan nasprotoval, so se razni obč. svetniki zunaj obč. sveta stoječim faktorjem dali roko, da bodo glasovali za posojilo. Tudi obč. svet. Prosenc je bil mej njimi.

Obč. svet. Prosenc: To je neres-nično; mene takrat sploh v Ljubljani ni bilo.

Obč. svet. Lenče pravi, da opozi-cija, ki se dela v tej zadevi, ni stvarna. (Župan Hribar: To je fakijsna opozi-cija. Ugovori in klici: Terorizirati se ne damo.) Mi nimamo ničesar prikrivati in se ničesar bati, komandirati se jaz ne pustim od nikogar, vedno glasujem po svojem prepričanju in zato bom glasoval proti javnosti.

Obč. svet. Dimnik protestuje proti temu, da bi bil prepiran. (Obč. svet. Prosenc: Sami ste to rekli.) Kdo me je prepiral? (Obč. svet. Prosenc: Tega pa niste povedali.) Jaz sem se o stvari poučil, si napravil o njej svoje prepričanje in bom po tem prepričanju glasoval.

Obč. svet. Velkavrh je vprašal, kdo je bil telefonično poklican.

Obč. svet. Prosenc: Tega ne bom javno povedal.

Obč. svet. Velkavrh: Le povejte, kdo da je bil poklican.

Obč. svet. Prosenc: Če hočete ve-deti — dr. Majaron je bil že telefonično poklican, naj zanesljivo pride.

Obč. svet. Prosenc je potem glasoval o pred-logu obč. svet. Plantana, naj se o imeno-vanju elektrarniškega asistenta javno raz-pravlja in je bil ta predlog odklonjen.

Predno se je začela tajna seja, je župan Hribar v daljšem govoru poja-snjeval delovanje obč. sveta v minolem letu ter gospodarsko stanje mestne občine in vsem članom obč. sveta ter celi Ljub-ljani želel srečno novo leto.

V imenu obč. svetnikov je podžupan dr. vit. Bleiweis voščil županu srečno novo leto, proseč ga, naj z isto vstraj-nostjo in eneržijo, kakor doslej, tudi v prihodnje deluje za Ljubljano.

Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi.

V sedanjem času, ko so mali narodi prisiljeni vsprejemati boj za pravice, da za življenje svoje, ne da bi sami iskali tega boja, temveč jim je usiljen, — potrebuje slovenski narod krepke generacije, močne v narodni zavednosti, silne v duševnem delu in jeklenega značaja. Morda je celo bolj potrebuje nego druga slovanska ple-mena, ker ga ovirata v stremiljenju za du-ševni in narodni razvitek dva velika na-roda; bolj je potrebuje tudi zato, ker nima prilike, da bi svojo mladino lahko vzgajal na svojih visokih šolah; ko mu niti ni do-voljeno, da bi mogel na ljudskih in sred-njih šolah izobražati svo mlado genera-

cijo v slovenskih šolah. Samo na Kranj-skem je dokaj skromno preskrbljeno za srednje in ljudsko šolstvo slovensko, tako skromno, da to nikakor ne zadošča. Pov-sodi drugod, na Štajerskem, Primorskem in Goriškem in zlasti na Koroškem, kjer imajo Slovenci samo dve čisto slovenski ljudski šoli, so razmere grozne. In tako mnogokje izginja narodni čut in narodna zavest, celim pokrajinam grozi nevarnost, da se raznaradijo. —

Visoke šole, katere obiskuje sloven-ska mladina v Gradci in na Dunaji, so nemške in njih duh je neprijazen, znan-stvene njih težnje kali zavest, da veje tu sovraštvo do slovanskih narodov. Le malo število slovenskega dijaštva more študirati na slovanskih visokih šolah, dasi je treba, da slovenska mladina v letih, ko je naj-bolj pristopna zunanjim vtiskom, ko se skoraj brez izjeme stavi temelj vsega na-dalnjeja življenja, živi v čisto slovanskem ovzdušju.

In zato je dotlej, dokler se ne osnu-jejo slovenske visoke šole, važno, da kar največje število slovenskih dijakov študira v naravnem središču zapadnega Slovan-stva, v Pragi.

Tu spozna slovenska mladina vse življenje slovanskega naroda, kateri je vedno in povsodi izkazoval slovenskemu ljudstvu svoje iskreno prijateljstvo; tu v narodnostno ugodnejših razmerah nego v svoji domovini, najde navdušenje za delo med svojim ljudstvom v bodočem življe-nju; tukaj spozna mej vsemi Slovani naj-bolj razvito narodno zavednost in trdni narodni značaj; tu ima v bogatih zbirkah in knjižnicah obilo pripomočkov za svoje študije, zlasti za študije v vseh strokah slavistike.

V Pragi, katera je veliko mesto, in vendar ne vlemesto po pojmu tistih, ki iščejo značaj metropole v pouličnem vr-venju podnevi in ponoči, kjer v celem di-jaštvu ni skupnih vezi, in sicer goji zavest o osebnih važnostih, ki pa zapeljuje mladino v prostem času od tega, kar je zanjo naj-važnejše, od študij, nij za slovenskega stu-denta tiste moralne nevarnosti, kakor na nemških univerzah.

Mej slovenskimi praškimi visokošolci se nahajajo sinovi revnih rodbin, katere jim ne morejo od doma pošiljati toliko podpore, da bi mogli v Pragi brez živ-ljenskih skrbi se posvetiti svojemu poklicu. Ustanove, določene za slovensko mladino, ne veljajo za Prago, ampak le za Gradec in Dunaj.

Zato smo sklenili, da se podpira štu-diranje slovenskih študentov na tukajšnjih visokih šolah, ustanoviti društvo, ki bi omogočilo revnejšim slovenskim dijakom, prihajati v kar najobilnejšem številu na vi-soke šole v Prago.

Češko javnost, katera mora podpirati svoje dijaštvo gmotno, prosimo moralne podpore. Kdor hoče pomagati, nam je do-brodošel sodelovalec; toda pozivljati ne-čemo nikogar.

Zato se pa obračamo na slovensko javnost, na slovenske korporacije in posa-moznike z iskreno prošnjo, da nam ponu-dijo gmotne pomoči v obilni meri; kajti gre za dobro in važno stvar!

Podpora od doma ne teži, am-pak veseli in tolaži tiste, kateri je potrebujejo.

Ker pa slovenski visokošolci v Pragi ne morejo dobiti slovenske ustanove, jih je treba tembolj podpirati. Ozirajte se toraj pri razdelitvi podpor več na Prago, nego na nemški Dunaj in Gradec.

Vsaki podpiraj po svoji moči!

Darovi in prispevki naj se pošiljajo na naslov: »J. U. Dr. Jos. Ettel z Hvozdo-milu, advokat v Praze-Vinohrady, Palackého tř. č. 8.« — dopisi in druge stvari pa za zdaj g. Fr. Tomšiču, nadinženeru v Pragi, Spálená ulice 24.

V Pragi, meseca decembra 1901. Adolf Černý, redaktor »Slov. Přehledu«. Judr. J. Ettel, advokat. Judr. Boh. Franta, deželni svetnik. Josef Germ, akad. slikar. J. Vl. Hráský, redni pro-fesor na češki tehniki. M. & Ch. dr. Ka-rel Chodounský, c. kr. univ. profesor, predsednik češke podružnice »slov. plan. družstva«. Gr. Sporn, revident c. kr. drž. železnice. Judr. Jos. Scheiner, advokat, predsednik »Slovanskega kluba«. Fr. Tomšič, nadinžener. Radoslav Vidic, c. kr. nadkomisar. Ph. dr. Ivan Žmauc, amanuensius univ. knjižarne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. januarja.

— **Osebnosti.** V zadnji tajni seji občinskega sveta ljubljanskega so bili imenovani gg.: dr. Demeter vitez Blei-weis-Trsteniški mestnim zdravnikom Josip Hafner oficialom, Herm. Kukla pa asistentom v knjigovodstvu mestne elektrarne in Ivan Svetlin kancelistom. — Meščanstvo se je podelilo gostilničarju in posestniku Ivanu Beliču in mizar-skemu mojstru Jakobu Fajdigi. — Okrajna komisarja gg. Fran Župnek in Ernest baron Schönberger sta imenovana za deželnovladna tajnika.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale peticije potom mestnega magi-strata na ministrstvo: občine Veliki Okič pri Ptuj, Škale pri Velenju in Vojsčica na Krasu, ter »Slovensko katoliško poli-tično in gospodarsko društvo za kobariški okraj.«

— **Iz dež. zbora.** Klerikalei bi radi natvezili javnemu mnenju, da so v sobotni seji dež. zbora dosegli nekaj uspeh. Sanja se jim celo o nekaki »justi-fikaciji«. No, mi jim tega otročje nedolž-nega veselja ne bomo kvarili. Če se dru-gače ne morejo tolažiti, naj jim ostane vsaj ta tolažba. Ta klerikalna tolažba nas spominja na anekdoto o tistem čevljar-skem vajencu, katerega je mojster vzel med koleno in mus »kneftro« naštel primerno porcijo. Ko je bila eksekucija končana, je tepeni fant svojim tovarišem dopove-doval: Kaj če me je mojster premikastil, ko sem mu ves čas jezik kazal. Ravno tako postopa sedaj dr. Žilindra, a tacega otročjega tolažila mu ne smemo kvariti. Saj je dovelj skupil in povrhu mu je še galerija povedala, kar mu je šlo. Pač pa moramo glede volitve v dež. odbor res-nici na ljubo postaviti »Slovenca« na laž. »Slovenec« pravi, da veleposestniki niso hoteli voliti dr. Tavčarja v dež. odbor, in da je bil vsled tega prišel v dež. odbor kot zastopnik mestne kurije. Dr. Tavčar je bil res iz mestne kurije voljen v dež. odbor, to pa na njegovo lastno željo. Veleposestniki so bili pri-pravljeni, glasovati za dr. Tavčarja in s tem omogočiti, da pride kot zastopnik cele zbornice v dež. odbor, a dr. Tavčar sam tega ni hotel. Vodili so ga pri tem oziri na to, da se morda tekom prihodnjih šest let odpove dež. odborništvu, za kateri slučaj je hotel v naprej odstraniti vse komplikacije pri do-polnilni volitvi.

— **„Politik v Pragi“** nas že nekaj časa sem nadleguje s svojimi dobrimi sveti. Postala je nekako pribežališče tržaških politikov; kar so nam ti »Eduosti« slo-vensko povedali, to se prekuhava v nem-škem jeziku po »Politiki«. Stvar je iz Trsta najeta, to se vidi na prvi hip. Tržaški go-spodje se hvalijo kot politiki, ki hodijo po Slovenskem jedino pravo pot. Ob jednom pa se zdihuje po političnem odrešeniku, ki naj bi naprednjake in nazadnjake po-mešal v jednom koritu. Ta odrešenik bi, sevé, moral iz Trsta priti! Vsemu pisar-jenju praškega lista je pa videti, kako ne-prijetno mu je, da je tudi mej Slovenci nastopila napredna politična struja. Da je tako, smo vedeli že prej, posebno se je to pokazalo pri tisti priliki, ko sta stari Rieger in še bolj stara »Politik« našega Šusteršiča radi umazanih njegovih rok ljubeznivo rabila! Praški kolegini bi pa vsejedno svetovali, da naj se ne vtika v slovenske razmere; tega sveta pa ji ne dajemo za-tegadelj, ker bi ji v tem pogledu odrekli vsako pravico, pač pa zategadelj, ker kaže njeno pisarjenje popolno nevednost o naših razmerah in o pravih potrebah našega naroda. Kakor nas tržaški politiki niso mogli z dolgočasnimi svojimi frazami spre-obrniti, ravno tako ne bo nas praška »Po-litik« spreobrnila s svojimi solzami. V tem oziru ostane vsak trud brezuspešen, in pri koncu bo samo »Politik« — blamirana!

— **Škofova zavarovalnica**, pri kateri je bankrot njene sestre zavaroval-nice »Unio catholica« obudil velik strah, je v »Slovencu« priobčila izjavo, da se je pri njej že vršila revizija, in sicer vsled sklepa nadzornišтва po strokovnjaku eno največjih avstrijskih zavarovalnic, ter da je revizija imela najpovoljniji uspeh. To je pisano v pomirjenje zavarovancev. Zna-čilno je, da se v izjavi ne imenuje tista

zavarovalnica, katere strokovnjak je izvršil revizijo. Sicer pa je taka revizija brez-pomembna. V interesu zavarovalcev je, da se izvrši uradna revizija, po strokovnjakih državnega zavarovalnega urada, kakor jo zahteva samostalni predlog, ki so ga v deželni zbor podali poslanec Hribar in tovariši. Tako revizijo smo imeli tudi mi v mislih, ker na revizije, ki jih naroči g. Vencajz, ničesar ne damo. »Unio catholica« kaže, da celo uradne revizije niso povsem zanesljive, kaj šele revizije, ki jih da društvo samo izvršiti. G. Vencajz je pri »Vinogradniškem društvu« pokazal take talente, da so pač opravičeni najhujši dvomi glede vsake revizije, ki je ni izvršil strokovnjak državnega zavarovalnega urada.

— **Za častna občana v Ra-dečah** sta bila imenovana radeška tržana gg. Franc Juvančič in Davorin Podlesnik pri občinski seji dne 22. in 26. decembra l. l. Vrlima narodnjakoma k temu odlikovanju najiskrenejše čestitamo!

— **Repertoar slovenskega gledališča.** »Katakomba«, veseloigra G. Davisa, glavnega urednika lista »Reichswehr«, se bo igrala danes dne 2. januarja. Ta veseloigra spada med najfinnejše in najduhovitejše nemške drame poslednjih let ter dosega povsod največji uspeh. Ker je igra izredno zabavna in tudi velike literarne vrednosti, ne dvomimo, da bo z njo vstreženo našemu gledališkemu občinstvu. Glavne vloge igrajo gđ. Rückova, g. Deyl, g. rež. Dobrovolny in g. rež. Verovšek.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj popoldne se je predstavljala v tretjič Roseggerjeva igra »Na sodnji dan« (»Am Tage des Gerichtes«). Igra, ki razun naslova nima prav nič mističnega na sebi, ni nobena literarna znamenitost. Tudi snov, že dostikrat obdelana, ni nič prav originalna; vendar ima v sebi veliko lepih dramatičnih scen in efektov — in to je končno glavna stvar pri vsaki drami. Igra je pisana za širje občinstvo, za maso, katera jo povsod gorko sprejela; na maso mora napraviti velik utis in ima veliko moralno in blažilno silo! Le še več takih popoldanskih iger! To je za ljudstvo! — Zvečer pa se je v drugič predstavljala »Deseti brat« ali pravzaprav »Krvavelj«. Igra drži po konci »Krvavelj«, kakor Blaž Mozol »Rokovnjače«. Na obe ulogi si lahko vzame gosp. Verovšek patent; v teh dveh ulogah ga mu pač ni para. Tudi »Deseti brat« je imenitna figura v romanu; a pogrešam v igri tistega nimba, ki obdaja ta apartni, originalni tipus, tisto čudaško, psihično interesantno podobo. G. režiser Dobrovolny pa je docela storil, kar je mogel in je splošno ugajal. Dobri so bili zopet g. Danilo, g. Deyl, gđ. Rückova, gospa Danilova in g. Dragutinovič, ki je bil najboljši Piškov. Plo pa se je včeraj brezobzirno slabo, prav pod utisom novoletnega hudega mačka. Občinstvo pa je bilo vzlic temu igralcem hvaležno, se izvrstno zabavalo ter viharo ploskalo. Gledališče je bilo zopet do zadnjega kotička razprodano. Mnogo ljudi ni dobilo vstopnic. O »Desetem bratu« velja pač isto, kar o »Rokovnjačih«; vsak rad vidi Jurčiča tudi na odru, zato pa Govékarjevi dramatizaciji ostaneta pač stalni točki slovenskih odrov. — la —

— **Človekoljubnost.** ... Te dni umrl je v Trnovem pri Il. Bistrici obče-priljubljen mož, Anton Hrovatin. Hrovatinove hčere, ki služijo v Trstu, so pro-sile dekana g. Kržišnika za dostojen po-greb. Dekan jim je s čudnim smehljajem rekel »Dekleta, tak pogreb stane 112 K, ve ste pa reve! kje bodele dobile toliko denarja?« Sirotam se je ta dvota seveda zdela ogromna, a za dragega očeta bile so pripravljene žrtvovati tudi ta denar. Dogovorjen je bil torej »dostojen pogreb«. Kmalu na to je poslal dekan cerkovnika, da mora od sirot iztirjati teh 112 kron, sicer ne bo nič iz pogreba. Sirote so se-veda denar izročile cerkovniku. Hrovati-nova hiša je od pokopališča kaci 500 korakov oddaljena. Za tak pogreb 112 K računati, je res — človekoljubno. Dr. Kr-žišnik je sirotam, ki si morajo s trdim delom služiti kruh, baje vrnil 16 kron, a tudi 96 kron je za tak pogreb še vedno preveč.

— **Klerikalen poraz.** Iz Rečice se nam piše. Pri obč. volitvah na Rečici dne 30. t. m. napredna stranka sijajno

zmagala, konsumna stranka pa sramotno propadla. Oni dopisun v »Našem domu«, ki je s proroškim duhom slikal izid vo-litve, je strašansko obsedel; revček je pil na — medvedovo kožo. Pokazala se je povsem ljudska volja in zavedni vo-lilci so se oglasili iz grl sto: Politično zrel — Rajnekar nam županil ne bo!

— **Zapuščena fara.** Iz Rajhen-burga se nam piše 30. decembra. V na-šem farovžu biva danes popolnoma ti-hoba, kajti vsi trije gospodje razkropili so se na razne kraje. Eden v Ljubljano, drugi v Sevnico in tretji v Koprivnico. Seveda, prijetnejše se je z dobrim kosilec mastiti, — kakor pa sv. zakramente de-liti. Med potjo v Koprivnico srečal je fajmošter (še blizu doma) svojega pristaša, koji mu je peljal nekega otroka h krstu, ali g. fajmošter je tega moža vrnil, češ, da naj drugi pride, ker »danes gremo na obed v Koprivnico«. Pregovor pravi: bik in pa duhovnik morata vedno doma biti. — Ali naš farovž je danes poln samo njihovega duha. Najbrž si ti go-spodi mislijo, da takrat, ko oni odidejo z doma, se v fari ne sme nobeden otrok roditi. — Več faranov.

— **Slička iz Gornje Sav. do-line.** Piše se nam: Pravijo, da so časi za čudeže že minoli. Kljub temu se še godé. Le poslušajte! Vse je bilo tukaj razočarano, ko je nedavno šla od ust do ust splošna govorica, da se je v Mozirji prigodil čisto izvanreden čudež. — Bilo je nekega lepega večera, ko je Slepec naenkrat zgrešil lepšo svojo zakonsko polovico. Takoj jo gre iskat in ves obupan nad toliko izgubo tava pozno v mraku vseokrog po trgu ter išče in išče prelju-beznivo svojo Jerico, pa vse zaman, nikjer je ne najde. Končno mu veli neki notranji glas, da naj pogleda še v kaplanov dvorec. On se res napoti tja in glejte si čuda, že ga sreča smehljajoča se Jerica, ki je ravno-kar prihajala od varuha vseh ženskih čed-nosti, preblazenega pobožnega Pankracija, pri katerem je bila — v posetih. Ta ne-navadni in nepričakovani prizor pa Slepca mišice in živce tako pretrese in kri se mu v žilah tako razburi, da mu na mah pokne mrena na obeh in on po dolgem času zopet enkrat spregleda. Vsi libe-ralci mu niso oči odprli, vsi prepričevalni članki v časopisih so bili bob v steno, celo zdravnik, ki ga večinoma vsak dan po večkrat obišče, ni mu mogel te mre-ne odpraviti, le edini prizor pred kaplanijo — je to storil. Ali ni to pravi, pravcati čudež? Ves razvnet od prevelike radosti nad tem čudežem začne ploskati in pokati, da so mimogredoči kar obstali ter strme poslušali in gledali, kaj se godi. Ta kon-cert pa se je nadaljeval tudi še med po-tom proti domu in vmes so se slišali krepki mejklici, kakoršni se navadno sli-šijo, kadar se med seboj skregajo tretje-rednice. — Doma je Slepce našel stalnega gosta in znanega večnega popotnika, ki se je, navdihnjen od vinskih duhov, čutil poklicanega tudi poseči v ta koncert. Pa bivši Slepce odpre na široko svoje oči ter tako krepko zabrenka, da kar zabuči po hiši in okrog hiše. Nastal je strašen vihar, ki je popotnika kar vzdignil in ga odnesel tja gor nekam pod Golčko planino. — Ta res čudežen dogodek pač jasno priča, kako velezanimivo, živahno in razvito je soci-jalno življenje v Mozirju, ki je v zadnjem času tako zaslovelo. — Ker je torej ta dogodek za trg največjega pomena, zato se v kratkem skliče slavnostna seja ob-činskega odbora, pri kateri bode loški tretjerednik imel od sv. Duha navdihnjen govor, v kojem bode slavil nevenljive za-sluge in nesmrtné čine čudotvornega Pan-kracija. Od vznesenih besed gospoda go-vornika do dna srca pretreseni odborniki bodo sklenili na to — seveda — soglasno, da se Pankracij na vekov veke imenuje častnim občanom. Da se pa vse to tudi ovekoveči in da se še poznim potomcem ohrani živi in vidni spomin na tega ve-le-slavnega junaka, izklesati se bo pustila iz žlahtnega kamna spominska plošča, katera se bo vzdala v vogel katoliškega doma, v kojem je slavljenec preživel že toliko spomina vrednih ur in uric. Takrat pa se bo priredila slavnost, kakoršne še svet ni videl in katere se udeležijo vsi klerikalni petlini in petelinčki iz trga in vseh kotov naše slavne doline in tudi od drugod. Reditelj te slavnosti pa bode vse-stransko delavni župnik Antonius Ribič,

ki bode tudi spominsko ploščo blagoslovil ob veliki asistenci Ahasverja, Pistolnika in še drugih klerikalnih korifej. Mejtakrat došlimi telegrami nahajal se bo tudi naš skromni telegramček, glaseč se: Oj srečna, trikrat srečna taka hiša, kamor nunci zahajajo!!! Vi pa, g. urednik, dobite o tej velikanski sloves-nosti telefonično poročilo!

— **Kako se vzgajajo naši mladi fantje v »Alojzevišču«?** »Soča« piše: »V »Alojzevišču« (v Gorici) se sprejemajo, kakor znano, le otroci od 9.—14. leta. Mi smo o tem zavodu le jako malo pisali, akoravno bi se bili morali že mnogokrat oglasiti in pribiti škandale, katere pripo-vedujejo 10—12letni fantiči, ki so tudi bili, oziroma so še tako nesrečni, da morajo bivati v tem zavodu. Groza nas je obha-jala, ko smo slišali iz ust nedozorele mla-dine take stvari, kakor jih je uganjal z različnimi gojenci v »Alojzevišču« šolski brat Fridolin in tudi tu nam zastaja pero, tako da ne moremo zapisati drugega, kakor da je za njegova dejanja premalo rečeno, ako rečemo, da je uganjal z otroci svinjarije. Znano je tudi, da se otroci v tem zavodu do skrajnosti pohu-šajejo, in kdor je imel priliko s kakim go-jencem iz Alojzevišča priti skupaj, se je o tem lahko prepričal kedarkoli. Pa ne samo to. V Alojzevišču se vceplja otrokom, posebno v zadnjem času, naravnost so-vraštvo do starišev in drugih so-rodnikov, ako so isti slučajno napred-njaki. — Pred kratkim smo namreč slišali, da prefekt-bogoslovec uči, da so taki sta-riši, oziroma sorodniki prestopili k drugi veri in jih svari, naj ne bodo tudi oni taki. Torej zraven slabe hrane in oskrbe, katero imajo naši otroci v Alojze-višču, in zraven vsega pohujšanja se godi še to! Stariši, pomislite dobro, predno iz-ročite svoje otroke v tako klavnico.«

— **Razmere na celjski pošti.** Piše se nam: Pred nekaterimi meseci moral je neki vežbenec slovenske na-rodnosti, kateri je pri c. kr. poštne-m uradu v Celji šele kratek čas uradoval, to službo zapustiti. Kaj je bil vzrok njego-vega izstopa, ni popolnoma znano, vse-kako pa je značilno, da je dotični vežbe-nec pod tržaškim poštним ravnateljstvom zopet vstopil v poštno službo, katero se-daj v nekem mestu na Kranjskem izvr-šuje. Nezmožnost ali neveselje do službe torej ni mogel biti vzrok izstopa, ker po-tem ne bi tam ene in iste službe dalje mogel opravljati. Ravno radi tega tudi nepoštenost ali kaka druga slaba lastnost ne morejo biti vzroki. Pa pojdemo k dru-gemu slučaju, morebiti dobimo v tem ključ za prvi slučaj. Pred kratkim zapu-stil je namreč drugi vežbenec slovenske narodnosti ta poštni urad in se odkrito izrazil, da pri takih razmerah in pri ta-ke-m nastopanju proti sebi ne more in noče dalje služiti. Od začetka svojega službovanja veljal je namreč kot jako inteligen ten mladenič, kar se mu je tudi od tovarišev in predstojnika očitno pri-znavalo. Imel je pa smolo, da so ga neki nemški tovariši videli v »Narodni dom« zahajati. Od tistega časa postal je ne-vednež, brezbriznež itd. kar se je od omenjenih tovarišev tudi predstojniku po-ročalo. Čuje se, da se je jako osorno na-stopalo proti njemu tako od strani nem-ških tovarišev, kakor tudi od strani pred-stojnika. Na to je vežbenec izstopil. Na-znanil je to predstojniku pismeno, nave-del pa tudi, da se zoper tako krivico pri ravnateljstvu pritoži. Predstojnik sprije-vši pismo, izve še tudi, da ima izvežbenec so-rodnika, kateri je dober prijatelj poštnega ravnatelja v Gradcu. Uradnik se pošlje po vežbenca, ga išče ves dan in končno pripelje pred predstojnika. Tisti predstoj-nik, ki je prej tako osorno postopal proti vežbencu, je naredil sedaj najprijaznejši obraz, ga s prijateljskim »servus« pozdra-vil, mu vroče roko stiskal, ter zagotavljal, da pač to ne sme biti, da bi tako inte-ligenten človek iz službe izstopil, mar-več, če se mu ta služba ne dopada, naj prošnjo vloži za prestop k računskemu oddelku, kjer je veliko lepša služba in se tudi veliko hitreje avanzira. Šel pa da bo mu on pri tej prošnji, kakor le mogoče, na roke in sploh očetovsko skrbel za njega. Dal mu je tudi štirinajst dni do-pusta, naj se razvedri, naj se v tem času pelja kamor hoče, samo da ne izstopi. Da se reši te pesti, obljubi vežbenec, da

pride nazaj in potem takoj nastopi svoj štirinajstdni dopust. Pa glej, tudi taki mladi ljudje imajo že trdno voljo in trden značaj in ne verjamejo sladkim besedam. Štirinajstdni dopust je minul — že davno minul — vežbenca pa še ni. Če ta slučaj pomislimo, sklepali bomo lahko na vzrok, zakaj je prvooomenjeni vežbenec moral izstopiti, posebno če še omenimo, da mu je predstojnik pri sprejemu te je-dernate besede na srce položil: »Besuchen Sie das deutsche Casino und verkehren Sie in anständiger Gesellschaft.« Sicer je občeval s poštenimi ljudmi, pa nemške »kasine« ni obiskoval. — Žal, pa tudi ni imel sorodnika, kateri bi bil prijatelj poštnega ravnatelja, ker v tem slučaju bil bi mu dopust gotov.

— **Smešna nestrpnost.** Župan-stvo v Brežicah razpisuje službo stražnika. Zahteva se, da morajo biti prosilci nemške narodnosti, ki morajo znati slovenski samo govoriti, ne pa tudi čitati in pisati. Tolika nestrpnost je samo smešna. Župan v Bre-žicah je po rojstvu Italijan, po mišljenju Neme-c, v svojih dijaških letih pa je bil član »Triglava«.

— **Nesreča.** Pri kovaču Tišlerju v Vitanju se je razletela goreča petrolejka. Plamen je segel po obleki osemletnega sina, ki je po strašnih mukah umrl, nje-gova sestra pa se je hudo opekla.

— **Otvoritev mestne ubožnice.** Notico od torka, dne 31. decembra, nam je popolniti v toliko, da je bila pomotoma med dobavnimi firmami izpuščena tvrdka Ernest Hammerschmidt, ki je do-bavila traverze, železne vezi in konstrukcije.

— **Umrli** je dne 29. decembra v Gradcu c. kr. podpolkovnik-avditor g. Raj-mund Endlišek v starosti 71 let, ki je bil polubrat tukajšnjega trgovca gosp. Schäfferja. Pokojnik je znan osobito sta-rejšim Ljubljancem.

— **Mitnica na tržaški cesti** je videla danes dopoludne burni prizor. Neki vojak ni hotel odpreti kovček, v ka-terem je imel baje nekaj mesa. Raje se je skregal s paznikom in konečno dejan-sko demonstriral svojo nezadovoljnost s tem, da je vrgel uradnika ob tla. Nav-zoči policist ga ni mogel sam odvesti, radi tega je šel po družega in tovariša sta odvedla »urlauberja« vklejenega — v boljše kraje. Ker pa že govorimo o tej mitnici, naj še nekaj omenimo. Mitnica namreč ni na meji mesta in ker ljudje večinoma mislijo, da se mora plačati še-le tedaj, če se gre skozi mitnico, se opeče mar-sikaka kmetica, ki prodaja svoje stvari v raznih hišah izven mitnice in ki mora potem plačati kazen. Ali bi se tukaj ne dalo kaj napraviti?

— **Morilec Franc Francič,** ka-terega so v Ameriki prijeli in pripeljali semkaj, je bil v torek dopoludne po orož-nikih odpeljan v Rudolfovo k sodišču, od-koder je bil ušel. Na dolenskem kolo-dvoru ga je pričakovalo več radovednežev. Na južnem kolodvoru pa, kjer je z orož-nikom vstopil v vlak, ni bilo videti ra-dovednega občinstva.

— **V Ameriko** je odpotovalo lan-skega leta z južnega kolodvora 4476 oseb. Mladenci, ki so se nameravali z izselje-vanjem v Ameriko odtegniti vojaški dolž-nosti, je bilo aretovanih 66. Tudi 5 agen-tov, ki so ljudi izvajali v Ameriko, je bilo prijetih.

— **Nezgoda.** V torek zvečer so prepeljali v deželno bolnico Boštjana Šesta, delavca v tovarni za žice v Jesenicah, ka-teremu je stroj poškodoval obe nogi.

— **Izgubljene reči.** V Gradišči je izgubil zasebni uradnik M. S. zlat prstan z modrim kamnom. — Delavčeva žena M. Z. je izgubila na poti od Prešernovih ulic čez Marijin in Pogačarjev trg mimo stolne cerkve do Streliških ulic tri nove desetake po 20 kron. — Od restavranca »Fantine« do kavarne »Egia« je izgubil enoletni pro-stovoljec L. P. srebrn uro s kratko sre-brno verižico. — Na poti od Marijinega trga skozi Prešernove ulice do Gledaliških ulic je izgubila neka dama črne čipke, v vrednosti 40 kron.

— **Ogenj v dimniku.** Predvče-rajšnjim zvečer so se vnele saje v dim-niku hotela »Stadt Wien«. Ogenj so takoj pogasili.

— **Ulom.** V Seliškarjevo barako na ljubljanskem polji je ulomil neznan tat in odnesel nekaj obleke in več orodja.

Društva.

— **Za koncert „Glasbene Matice“** je pevška skušnjava v petek zvečer ob pol 8. uri.

— **Odsek plesnega kluba „Merkur“** javlja vabljenim gospicam in gospodom, da je zopetni plesni večer jutri, v pejek, ob običajni uri in prosi obestranske mnogobrojne udeležke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 2. januarja. „Neues W. Journal“ prijavlja iz Lvova brzojavko, ki poroča, da je zoper dunajsko vlado naperjena nota berlinske „Nordd. Allg. Zeitung“ — v kateri noti se dunajska vlada napada, ker je molče dopustila izjavo kneza Czartorijskega v gališkem dež. zboru zastran wrešenske afere — prouzročila v vseh poljskih krogih največjo nevoljo. Posledica te note bo baje ta, da provzroče Poljaki vseslovansko akcijo zoper trozvezo in zoper vsako gospodarsko zvezo s Prusko. V dunajskih političnih krogih se meni, da hoče pruska vlada z rečeno noto izsiliti posebno dunajsko vlado ponižujoče zadoščenje. Ali bosta grof Goluchowski in pl. Körber hotela dati tako zadoščenje je še nerešeno vprašanje, očitno pa je, da wrešenskega afere ni zaspala, ampak prišla v drugo, morda še pomembnejšo fazo.

Dunaj 2. januarja. Pri včerajšnjem običajnem novoletnem sprejemu v Budimpešti je imel ministrski predsednik Széll govor, ki je tu obudil veliko zanimanje. V tem govoru je Széll preciziral svoje stališče glede nagodbe ter klical proti Dunaju, da je odbila 12 ura in da je zadnji čas, razjasniti politični položaj v Avstriji. Dunajski listi še niso danes izrekli svoje sodbe o tem govoru; bržčas vlada še ni izdala direktiv.

Dunaj 2. januarja. Pri današnjem srečanju kreditnih srečk so zadele I. dobitku (300.000 K) srečka serija 3862, št. 22, II. dobitku (60.000 kron) srečka serija 1117, št. 16, III. dobitku (30.000 K) srečka serija 3843, št. 92.

Petrograd 2. januarja. Na dvorišču vladne palače v Kijevu, ravno pod balkonom, kjer so bili zbrani prvi dostojanstveniki, je eksplodirala dinamična bomba. Zidovje je bilo močno razpokano, okna vsa razbita. Nastala je velika panika. Policija je aretovala mnogo dijakov, ker meni, da se gre za čin maščevanja. a na ukaz v Kijevu bivajočega velikega kneza so bili dijaki zopet izpuščeni.

Bruselj 2. januarja. Dewettova zmaga pri Tweefontainu je dosti znamenitejša, kakor je bilo razvideti iz prvih poročil. Buri so vzeli Angležem tri kanone, 67 vozov municije, 2000 pušk in 115 vozov živil. 390 Angležev je bilo vjetih, 240 pa ubitih.

Gospodu Juliju Schaumann-u lekarnarju v Stockerau-u.

Prosim, da mi blagovolite poslati še dve škatlici želodčne soli, kakoršno sem že imel in s katere uspehom sem prav zadovoljen.

S spoštovanjem

Jožef Pavlovic.

Sanskimost (Bosna), 16. septembra 1899. Dobiva se pri izdelovalcu, Juliju Schaumannu, deželiskem stanovskem lekarnarju v Stockerau-u in v vseh tu- in inozemskih lekarnah. Cena škatlice K 1.50, manj kot 2 škatlici se ne pošiljata. a (2755-1)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm. F.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
31.	9. zvečer	746.2	0.2	sl. asahod	megla	0.0 mm.
1.	7. jutraj	743.4	-2.0	sr. asahod	megla	0.0 mm.
	2. popol.	740.8	-0.9	sr. sever	megla	0.0 mm.
	9. svečer	738.6	-2.2	sr. asahod	megla	0.0 mm.
	7. jutraj	734.7	-3.6	sr. savzh.	megla	0.0 mm.
	2. popol.	731.1	5.0	sr. asahod	oblačno	0.0 mm.

Srednja temperatura torka in srede 0.4° in -1.7°, normale: -2.6° in -3.7°.

Dunajska borza

dné 2. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	99.10
Skupni državni dolg v srebru	99.05
Avstrijska zlata renta	118.70
Avstrijska krona renta 4%	95.95
Ogrska zlata renta 4%	118.65
Ogrska krona renta 4%	94.25
Avstro-ogrsko bančne delnice	158.90
Kreditne delnice	631.00
London vista	239.10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17
20 mark	23.44
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	93.75
C. kr. cekini	11.30

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Ana Klemenc roj. Krek

v sredo, dne 1. t. m., ob polu 12. uri dopoldne, v 45. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bude v petek, dne 3. januarja, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovski nasip št. 14, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice so bodo darovale v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika. Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin. (6)

V Ljubljani, 1. januarja 1901.

Jernej Klemenc, soprog. — Frančisk a, Viktor, Anica, otroci.

Frančišek Marolt, mestni učitelj in njega soproga Emilija naznanjata v svojem in imenu svojih otrok, da je Bog Vsemogočni izvolil njih srčno ljubljeno hčerko, oziroma sestro

Anico Marolt

včeraj, 1. prosinca ob 1/12. uri ponoči v nežni starosti 2 1/2 let, poklicati k Sebi.

Pogreb nepozabne preminule bude v petek, dne 3. prosinca ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče k sv. Krištofu. (7)

V Ljubljani, 2. prosinca 1902.

Zahvala.

Podpisani se iskreno zahvaljujejo vsem onim, ki so spremili gospoda

Fraňa Pavlina

učitelja v pokoju

k zadnjemu počitku, pred vsem g. ravnatelju Levcu in g. vodji Raktelju, vsem gg. učiteljem, gg. pevcem pripravnikom za prelepo petje, posebno pa vsem blagim dobrotnikom, ki so se za ranjkega v njegovi dolgoletni bolezni zanimali in ga podpirali, (8)

Žalujejoči ostali.

Tužnim srcem javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti naše iakreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma sestre, gospe

Jerice Hirschmann roj. Gostinčar

ki je po dolgi mučni bolezni danes, dne 31. decembra 1901, ob 1/9. uri zvečer, previdena s svetotajstvi za umirajočo, blaženo v Gospodu zaspala.

Truplo drage pokojnice se bude v četrtek, dne 2. januarja 1902 ob 4. uri popoldne preneslo iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. (5)

Svete maše zadušnice so bodo brale v mestni farni cerkvi v Radovljici.

Pokojnica se priporoča v blag spomin.

V Radovljici, 31. decembra 1901.

Egidij Hirschmann soprog. Marija Gostinčar sestra.

Prostor za gostilno

v mestu prevzame se v najem.

Kdo, pove upravn. »Slov. Nar.«. (2883-2)

Kot blagajničarka

v trgovino ali pa kot pisarica v kako pisarno želi vstopiti izobražena gospodična.

Ponudbe pod A. S. Martinova cesta 23 v Ljubljani. (4-1)

Gotov uspeh

imajo splošno preizkušene

Kaiserj-eve

karamele iz poprove mete

proti nedostajanju apetita, želodčnemu bolu, slabemu in pokvarjenemu želodecu. (2344-5)

Pristno v zavojih po 25 vin. v Ljubljani pri Mr. Pr. Mardetschlaeger-ju, v orlovi lekarni poleg železnega mostu; Milanu Levstek-u, v deželni lekarni pri Marliji pomagaj; Ubaldu pl. Trnkózy-ju, v lekarni pri zlatem enorogu. V Novem mestu v lekarni S. pl. Siadojevič.

Domače klobase

vsake vrste in prekajeno meso

izdeluje

po najnižji ceni od novega leta naprej

Jožef Bergmann

v Prešernovih ulicah

v hiši g. Perles-a v Ljubljani

ter se najljubšeje priporoča.

Za delavce in vojake so cene od 6 vinarjev naprej. (3-1)

Salame

Iz šunkna 1 gld. 10 kr., domače salame 1 gld., dunajske salame 80 kr. kilo, kranjske klobase, samo prešičevo meso, velike, 18 kr. ena, šunka s kožo „brez kosti“ (Rollschinken) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., suho meso in slanina 66 kr., suhe glavine, skoro brez kosti, 40 kr. kilo in drugo prešičevino pošilja po povzetju (2847-2)

Janko Ev. Sirc v Kranj-u.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiča. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des Selthal v Annssee, Solnograd, des Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Selthal v Solnograd, Inomost, des Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, des Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine v are, Heb, Franzove v are, Karlove v are, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbič, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiča. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Naznanilo.

Usojam si cenjenemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem prevzel staroznano

Koslerjevo pivovarno - restavracijo v Spodnji Šiški.

Skrbel bodem, da bude slavno občinstvo postreženo s pristno pijačo ter z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedili ob vsakem času.

Otvoritev dne 5. januarja 1902.

Za obilni obisk se priporoča

(2819-2) Fran Klanšek.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišje odlikovanje!

Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s 1860 T.P.A.P.M. na podplatu. С.П.Е.Т.Е.Р.Б.У.Р.С.К.Е

Šentpeterburške galošne čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdelava v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

V Ljubljani se dobivajo pri znanih trdkih: J. S. Benedikt, Ernest Jeunther, A. Masch, Henrik Kenda, Iv. Kordik, Ant. Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schiffer, F. M. Schmitt, Fran Szantner itd. (2808-15)

Trgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič

v Gelji, Graška cesta šte. 12.

Zaloga lite železnine in lite posteklene posode iz Stěchlavskih fužin grofa Waldsteina.

Zaloga na debelo paličnega železa žice, žeblice, železnine in vsega kovinskega blaga, posteklene posode iz pločevine, namiznega orodja, nožarskih izdelkov, možnarjev, svečnikov, likalnikov, kavinih mlinov, tehtnic, meril in uteži, bakrenih in železnih kotlov in kotlov za žganje kuhati. (2-1)

Poljedelski stroji, slamoreznice in mlatilnice, sesalke, cevi iz železa in kamenščine, traverze, trstje, cement, strešna lepenka, stavbno orodje, samokolnice in dvokolnice.